

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego – w okresie od 26 stycznia do 25 marca 2011 r. przeprowadziła, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, kontrolę *Wykonania budżetu państwa w 2010 r. w części 14 – Rzecznik Praw Dziecka*. Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2010² w tej części.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. i została przeprowadzona w Biurze Rzecznika Praw Dziecka pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności oraz zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli i założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa³.

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Dysponentem części 14 budżetu państwa jest Rzecznik Praw Dziecka.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym działalność Rzecznika Praw Dziecka jest ustawa z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka⁴ (zwaney dalej *ustawą o Rzeczniku Praw Dziecka*).

W ramach części 14 finansowane były zadania Rzecznika Praw Dziecka obejmujące sprawy ochrony i upowszechniania praw dziecka, tj.:

- 1) prawa do życia i ochrony zdrowia,
- 2) prawa do wychowania w rodzinie,
- 3) prawa do godziwych warunków socjalnych,
- 4) prawa do nauki.

Rzecznik Praw Dziecka swoje zadania wykonuje – zgodnie z art. 13 ww. ustawy – przy pomocy Biura Rzecznika Praw Dziecka (zwanego dalej *Biurem RPD*). Rzecznik Praw Dziecka jest dysponentem głównym i dysponentem trzeciego stopnia środków budżetowych w zakresie pobierania dochodów i dokonywania wydatków określonych w planie finansowym. Biuro RPD było jedyną jednostką organizacyjną w części 14 budżetu państwa.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

² Ustawa z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 102).

³ Por. <http://www.nik.gov.pl/kontroly/standardy-kontroli-nik/>

⁴ Dz. U. Nr 6, poz. 69, ze zm.

W 2010 r. w części 14 budżetu państwa nie realizowano wydatków budżetu środków europejskich.

Gospodarka finansowa części 14 budżetu państwa podlega rygorom wynikającym z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵ (zwanej dalej *ustawą o finansach publicznych*), ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶ (zwanej dalej *ustawą Prawo zamówień publicznych*), ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷ (zwanej dalej *ustawą o rachunkowości*) oraz innych przepisów określających gospodarkę finansową państwowych jednostek budżetowych.

W ustawie budżetowej w części 14 zaplanowano dochody w wysokości 2 tys. zł oraz wydatki w wysokości 7.490 tys. zł. Wydatki stanowiły 0,002% wydatków ogółem planowanych w ustawie budżetowej.

Dochody i wydatki budżetu państwa zostały zrealizowane w części 14 w kwotach odpowiednio: 1 tys. zł i 7.488,8 tys. zł. Wydatki stanowiły 0,003% wydatków ogółem zrealizowanych w budżecie państwa.

Szczegółowym badaniem objęto prawidłowość realizacji kwoty 1 tys. zł dochodów oraz kwoty 2.150,8 tys. zł wydatków. Zbadana próba w odniesieniu do kwot zrealizowanych w części 14 stanowiła 100% dochodów i 28,7% wydatków w tej części.

W części 14 budżetu państwa zaplanowano wydatki w układzie zadaniowym w ramach jednej funkcji państwa, tj. 16 – *Sprawy obywatelskie*, wyodrębniając jedno zadanie priorytetowe *Ochrona praw dziecka* oraz jedno podzadanie *Zapewnienie ochrony praw dziecka*, których celem było zwiększenie skuteczności przestrzegania praw dziecka.

⁵ Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.

⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, ze zm.

⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie w 2010 r. budżetu państwa w części 14 – Rzecznik Praw Dziecka.

W 2010 r. w części 14 zaplanowane dochody w wysokości 2 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 1 tys. zł, tj. w 50%, a zaplanowane wydatki w wysokości 7.490 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 7.488,8 tys. zł, tj. w 99,98% (w trakcie roku budżetowego nie dokonywano zmian wielkości zaplanowanych wydatków).

Ocena pozytywna wykonania budżetu państwa w części 14 wynika przede wszystkim z terminowego odprowadzania dochodów na centralny rachunek bieżący budżetu państwa, rzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych, terminowego sporządzania sprawozdań budżetowych na podstawie danych z ewidencji księgowej, dokonywania zmian w planie wydatków budżetowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz realizacji wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK po kontroli wykonania budżetu państwa w 2009 r.

Stwierdzono nieprawidłowości, nie mające jednakże wpływu na realizację budżetu w części 14, polegające na:

- udzieleniu zamówienia publicznego na obsługę prawną Biura RPD na podstawie umowy zawartej bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (w 2010 r. nieprawidłowość dotyczyła kwoty 42,7 tys. zł, tj. 0,6% wydatków w części),
- przeprowadzaniu kontroli wewnętrznej i zarządczej z naruszeniem zasad określonych w zarządzeniach wewnętrznych Rzecznika,
- niedostosowaniu regulacji wewnętrznych w sprawie zasad obiegu dokumentów księgowych do struktury organizacyjnej Biura RPD.

Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje roczną sprawozdawczość budżetową w części 14.

W wyniku badania wiarygodności ksiąg rachunkowych Biura Rzecznika Praw Dziecka NIK stwierdza, że roczne sprawozdania budżetowe:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23)

oraz sprawozdanie o stanie należności i wybranych aktywów finansowych za IV kwartał 2010 r. (Rb-N) i sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za IV kwartał 2010 r. (Rb-Z) zostały sporządzone terminowo i prawidłowo⁸, na podstawie danych z ewidencji księgowej i przekazują prawdziwy obraz dochodów i wydatków oraz należności i zobowiązań w 2010 r.

Wnioski

W wystąpieniu pokontrolnym, skierowanym do Rzecznika Praw Dziecka, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- zapewnienie udzielania zamówień na obsługę prawną z uwzględnieniem przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych,
- sprawowanie kontroli zarządczej zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi,
- dostosowanie regulacji wewnętrznych w sprawie zasad obiegu dowodów księgowych do struktury organizacyjnej Biura RPD.

⁸ Zasady sporządzania sprawozdań określił Minister Finansów w rozporządzeniu z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) oraz rozporządzeniu z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

3. Ważniejsze wyniki kontroli

Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wiarygodność ksiąg rachunkowych Rzecznika Praw Dziecka na podstawie badania przeprowadzonego w Biurze RPD (w odniesieniu do rocznych i bieżących sprawozdań budżetowych) oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości oraz procedur kontroli finansowej.

Ocenę powyższą sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych oraz bezpośredniego badania próby 136 dowodów księgowych i zapisów księgowych o łącznej wartości 2.150,8 tys. zł, co stanowiło 28,7% zrealizowanych wydatków w części 14 budżetu (7.488,8 tys. zł), z tego 128 dowodów wybranych metodą monetarną⁹ i 8 dowodów o wartości 52,9 tys. zł wybranych metodami niestatystycznymi (dobór celowy wydatków majątkowych oraz z tytułu umowy o dzieło na podstawie osądu kontrolera). Badanie próby w zakresie poprawności formalnej dowodów księgowych oraz ich kontroli bieżącej i dekretacji (badanie zgodności) nie wykazało nieprawidłowości. Badanie wiarygodności zapisów księgowych, tj. prawidłowości ich ujęcia w księgach rachunkowych wykazało, że zostały one ujęte we właściwej wysokości i okresie sprawozdawczym oraz ze wskazaniem odpowiednich kont syntetycznych.

Dochody

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację dochodów budżetu państwa w części 14.

W wyniku kontroli zrealizowanych dochodów (100%) NIK ustaliła, że zostały one pobrane w prawidłowej wysokości i odprowadzone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminach określonych w obowiązujących przepisach¹⁰.

Dochody budżetowe wyniosły 1 tys. zł, tj. 50% kwoty zaplanowanej i 52,6% dochodów zrealizowanych w 2009 r. (1,9 tys. zł).

Dane o dochodach przedstawiono w załączniku nr 1 do informacji.

⁹ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

¹⁰ Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz. U. Nr 116, poz. 784, ze zm.); uchylonym z dniem 1 stycznia 2011 r.

W 2010 r. dochody osiągnięto z następujących źródeł:

- wynagrodzenia z tytułu terminowego wpłacenia podatku dochodowego od osób fizycznych – art. 28 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa¹¹ (900 zł),
- wynagrodzenia za wykonywanie zadań związanych z ustalaniem prawa do świadczeń i ich wysokości oraz wypłatą świadczeń, zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych¹² (100 zł),
- zwrotu nadpłaconych składek ZUS z ubiegłych lat wskutek przekroczenia górnej rocznej podstawy wymiaru składek emerytalnych i rentowych (40 zł).

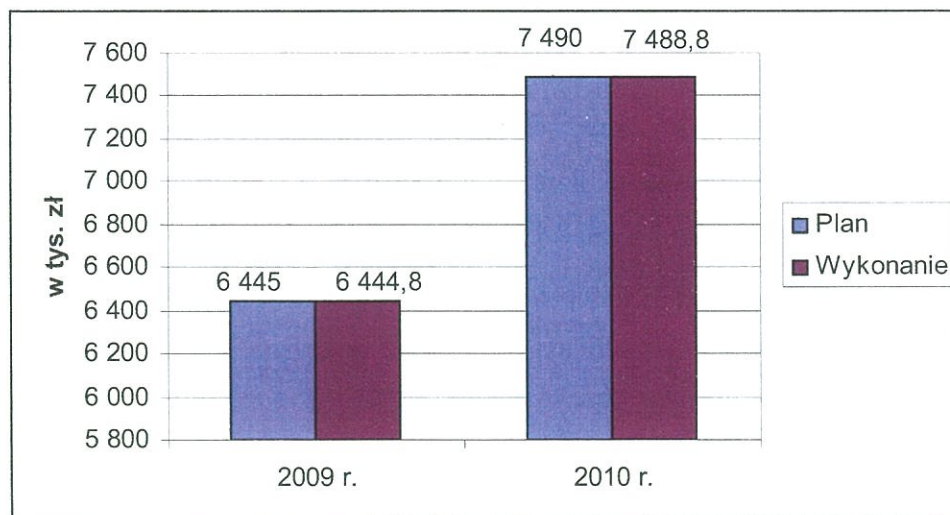
W 2010 r. w Biurze Rzecznika Praw Dziecka nie wystąpiły należności.

Wydatki

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację wydatków w części 14 budżetu państwa. W 2010 r. zaplanowane wydatki w wysokości 7.490 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 7.488,8 tys. zł, tj. 99,98%. W porównaniu do roku 2009 wydatki te były wyższe o 1.044 tys. zł, tj. o 16,2%. Na koniec 2010 r. w części 14 wystąpiły zobowiązania niewymagalne w łącznej kwocie 244,5 tys. zł i dotyczyły dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Wykres nr 1

Realizacja zaplanowanych wydatków w latach 2009-2010 w części 14

Dane na podstawie rocznych sprawozdań Rb-28 z wykonania planu wydatków za 2009 i 2010 r.

¹¹ Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.

¹² Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, ze zm.

W 2010 r. Ministerstwo Finansów przekazało na rachunek bankowy Biura RPD kwotę 7.490 tys. zł. Niewykorzystane środki budżetowe w kwocie 1,2 tys. zł (wydatki majątkowe w § 6060) zostały zwrócone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w dniu 13 stycznia 2011 r., tj. w terminie określonym w § 16 ust. 7 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa¹³.

W trakcie 2010 r. Rzecznik dokonał siedmiu zmian planu wydatków na łączną kwotę 861 tys. zł, co stanowiło 11,5% wydatków planowanych, zgodnie z postanowieniami art. 171 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Wydatki zostały zaplanowane rzetelnie i były ponoszone na cele oraz w wysokościach ustalonych w planie finansowym dysponenta, a także realizowane na zasadach określonych w art. 44 ust. 3 pkt 1–3 ustawy o finansach publicznych, tj. w sposób celowy i oszczędny, umożliwiający terminową realizację zadań, w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W trakcie kontroli realizacji zamówień publicznych stwierdzono, że w 2010 r. poniesiono wydatki w kwocie 42,7 tys. zł (0,6% wydatków) na obsługę prawną Biura RPD na podstawie umowy podpisanej przez byłego Dyrektora Biura RPD, bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Usługi te były świadczone na podstawie umowy z dnia 1 sierpnia 2010 r., zawartej na okres 12 miesięcy z radcą prawnym prowadzącym kancelarię w Warszawie, za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 7 tys. zł netto, co stanowiło w skali roku 84 tys. zł (równowartość 21.880,7 euro¹⁴). Pomimo że wartość usług w podpisanej umowie przekraczała równowartość 14 tys. euro, nie przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Stanowiło to naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych w związku z art. 9 pkt 3 i art. 44 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którymi jednostki sektora finansów publicznych zobowiązane są stosować przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych, a zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy.

¹³ Dz. U. Nr 245, poz. 1637.

¹⁴ Wg średniego kursu złotego w stosunku do euro 3,839 wynikającego z rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. Nr 224, poz. 1796).

Zdaniem NIK stanowiło to naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹⁵).

W strukturze zrealizowanych wydatków budżetowych wydatki bieżące w kwocie 7.290 tys. zł stanowiły 97,3% wydatków, a wydatki majątkowe w kwocie 198,8 tys. zł – 2,7% wydatków.

W zrealizowanych wydatkach bieżących (w 100% planu po zmianach) największy udział miały wydatki na:

- finansowanie wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi (§§ 4010, 4040, 4110, 4120) w kwocie 3.621,5 tys. zł (49,7%),
- zakup usług pozostałych (§ 4300) w kwocie 1.554,5 tys. zł (21,3%),
- opłaty czynszowe za najmowane budynki i lokale (§ 4400) w kwocie 981,6 tys. zł (13,5%),
- zakup materiałów i wyposażenia (§ 4210) w kwocie 337,7 tys. zł (4,6%).

Wydatki te stanowiły łącznie 89,1% zrealizowanych wydatków bieżących i 86,7% wydatków w części 14.

Kontrolą objęto wydatki bieżące w łącznej kwocie 2.939,8 tys. zł, tj. 40,3% zrealizowanych, w § 4210 *Materiały i wyposażenie* – 337,7 tys. zł, § 4300 *Usługi pozostałe* – 1.554,5 tys. zł, § 4400 *Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki lokale i pomieszczenia garażowe* – 981,6 tys. zł, § 4170 *Wynagrodzenia bezosobowe* – 66 tys. zł.

W ramach § 4210 *Materiały i wyposażenie* wydatkowano kwotę 337,7 tys. zł na zakup: mebli oraz sprzętu elektrycznego i elektronicznego do nowej siedziby Biura RPD, materiałów do obsługi gabinetu Rzecznika, materiałów na konferencje i spotkania, paliwa do samochodów służbowych oraz materiałów biurowych.

Na zakupy w ramach § 4300 *Usługi pozostałe* wydatkowano kwotę 1.554,5 tys. zł, w tym m.in.:

- 502,9 tys. zł na usługi promocyjne, publikacje i kampanie społeczne, tj. m.in.: promocję Dziecięcego Telefonu Zaufania (37,3 tys. zł) i strony internetowej Strefa Młodych na stronie internetowej Biura RPD (54,9 tys. zł), publikacje: *Wystąpienia Generalne*

¹⁵ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, ze zm.

Rzecznika 2006-2007, Wystąpienia Generalne Rzecznika 2008, Konwencja o prawach dziecka, Mam szczerą wolę (59,7 tys. zł), książki Edukacja Małych Dzieci – standardy – bariery – szanse. Raport (23 tys. zł), Biuletyn Informacyjny Rzecznika poświęcony Konwencji haskiej w zakresie uprowadzenia dziecka za granicę (30,4 tys. zł), biuletyn Dzieci w Europie (16 tys. zł), książkę Mądre wychowanie (13,5 tys. zł) oraz realizację czterech kampanii społecznych: Życie wirtualne – realna odpowiedzialność pod roboczym tytułem Stoppedofilom (14 tys. zł), Mądrzy Rodzice (145,6 tys. zł), Płytką wyobraźnia to kalectwo (48,5 tys. zł), Dziecko w sieci (24,4 tys. zł);

- 225,7 tys. zł na konferencje i spotkania, tj. m.in.: 16 konferencji zorganizowanych we wszystkich województwach w ramach cyklu *Prawa człowieka zaczynają się od dziecka* oraz dwóch konferencji: *Mediacja w systemie sprawiedliwości* i *Mądre wychowanie*;
- 382,6 tys. zł na usługi eksploatacyjne, tj. m.in.: usługi komputerowe (123,3 tys. zł), usługi związane z eksploatacją siedziby biura (177,9 tys. zł), eksploatacja samochodów (23,8 tys. zł), usługi naprawy i obsługi sprzętu biurowego (35,7 tys. zł),
- 338,4 tys. zł na usługi pozostałe, tj. m.in.: usługi BHP (12,8 tys. zł), usługi parkingowe (18,7 tys. zł), usługi PAP (54,9 tys. zł), usługi prawnicze (110,9 tys. zł), monitoring prasy (28,8 tys. zł), konserwację i monitorowanie systemów alarmowych (4,9 tys. zł).

W ramach § 4400 *Oplaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe* wydatkowano kwotę 981,6 tys. zł na najem lokali biurowych na siedzibę Biura RPD, w tym: 530,2 tys. zł na najem lokali o powierzchni 673,4 m² przy ul. Śniadeckich 10 w Warszawie za okres styczeń – sierpień 2010 r. oraz 451,4 tys. zł na najem lokali o powierzchni 1.298 m² w budynku przy ul. Przemysłowej 30/32 w Warszawie za okres wrzesień – grudzień 2010 r., na podstawie umowy z dnia 17 czerwca 2010 r.

W ramach § 4170 *Wynagrodzenia bezosobowe* poniesiono wydatki w wysokości 181,3 tys. zł na podstawie umów zlecenia oraz umów o dzieło z przeniesieniem praw autorskich.

Planowane w ustawie budżetowej w części 14 wydatki majątkowe w wysokości 200 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 198,8 tys. zł, tj. 99,4% planu. Środki finansowe były wydatkowane legalnie, celowo i gospodarnie.

Kontrolą objęto 100% zrealizowanych wydatków majątkowych. Wydatki poniesiono m.in. na zakup: 12 komputerów i 12 monitorów dla pracowników Biura RPD (49,1 tys. zł),

UPS (17,2 tys. zł), urządzenia do rejestrowania rozmów – infolinia Dziecięcego Telefonu Zaufania (16,2 tys. zł), centrali telefonicznej wraz z instalacją (27,8 tys. zł), klimatyzatorów do nowej siedziby wraz z montażem (35,8 tys. zł), oprogramowania i licencji systemu finansowo – księgowego (23,8 tys. zł), systemu kontroli dostępu wraz montażem (9,4 tys. zł), szafy serwerowej na potrzeby wyposażenia i zabezpieczenia serwerowi (5,6 tys. zł). Zakupione urządzenia zostały prawidłowo sklasyfikowane i ujęte w ewidencji środków trwałych.

Dane o wydatkach przedstawiono w załączniku nr 2 do informacji.

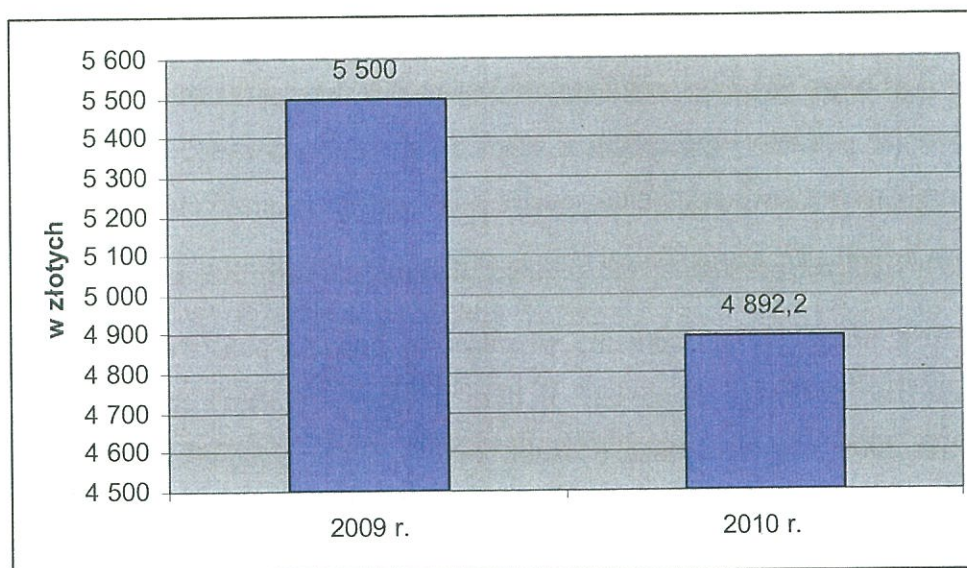
W 2010 r. przeciętne zatrudnienie w części 14 budżetu państwa wyniosło 53 etaty (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych) i było niższe o jeden etat niż planowano, a w stosunku do 2009 r. było wyższe o osiem etatów. Wzrost stanu zatrudnienia wynikał z nowelizacji ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka, która zwiększyła kompetencje i funkcje kontrolne Rzecznika¹⁶.

Wydatki na wynagrodzenia zrealizowano w kwocie 3.111,4 tys. zł, tj. w 100% planu po zmianach. W trakcie 2010 r. na podstawie art. 171 ust. 1 ustawy o finansach publicznych wydatki na wynagrodzenia zmniejszono o kwotę 526,6 tys. zł, tj. o 7,2% zrealizowanych wydatków bieżących, co było spowodowane wzrostem wydatków na przeprowadzkę i zmianę siedziby biura, organizację konferencji i kampanii społecznych, wyjazdy na konferencje zagraniczne oraz zakup aktualizacji do programów komputerowych.

W 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na jednego zatrudnionego wyniosło 4.892,20 zł i w stosunku do 2009 r. zmniejszyło się o 607,80 zł, tj. 11,1%, co wynikało ze wzrostu przeciętnego zatrudnienia o osiem etatów. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne przypadające na pracownika stanowiło 4.739,50 zł (w stosunku do 2009 r. było niższe o 600,60 zł, tj. o 11,2%), a przeciętne wynagrodzenie miesięczne Rzecznika 12.831,50 zł (w stosunku do 2009 r. wzrosło o 296,70 zł, tj. o 2,4%).

¹⁶ Kompetencje i funkcje kontrolne Rzecznika rozszerzono ustawą z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka oraz ustawy o wynagradzaniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 214, poz. 1345) i ustawą z dnia 24 września 2010 r. o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 197, poz. 1307).

Średnie wynagrodzenie miesięczne w latach 2009-2010 w części 14

Dane na podstawie rocznych sprawozdań Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2009 r. i 2010 r.

Z ustaleń kontroli wynika, że Rzecznikowi Praw Dziecka, zaliczanemu do tzw. „R”, wypłacono za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. wynagrodzenie w wysokości przysługującej w grudniu 2008 r. W 2010 r. Rzecznik nie otrzymywał nagród.

Dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń przedstawiono w załączniku nr 3 do informacji.

Wydatki w układzie zadaniowym

Rzecznik Praw Dziecka, jako dysponent części 14 budżetu państwa, zgłosił do projektu ustawy budżetowej na rok 2010, w ramach budżetu zadaniowego, jedno zadanie 16.6 *Ochrona praw dziecka*, w tym prawa do życia i ochrony zdrowia, do wychowania w rodzinie, do godziwych warunków socjalnych i prawa do nauki. Celem ww. zadania było zwiększenie skuteczności przestrzegania praw dziecka, które planowano osiągnąć poprzez dwa wykonywane w Biurze RPD działania: 16.6.1.1 *Kampanie społeczne upowszechniające wiedzę na temat praw dziecka i sposobów postępowania w przypadkach naruszeń* oraz 16.6.1.2 *Działania interwencyjne w sytuacjach naruszenia praw dziecka i monitorowanie przestrzegania prawa*. Dla monitorowania realizacji zadania zaplanowano wykorzystanie dwóch mierników: liczbę prowadzonych spraw przez Biuro RPD (10 tys. spraw rocznie) oraz wskaźnik świadomości istnienia instytucji Rzecznika Praw Dziecka wśród dzieci (33%).

Nie zmierzono wskaźnika poziomu świadomości istnienia instytucji Rzecznika wśród dzieci. Z wyjaśnień Rzecznika wynika, że ze względu na brak funduszy nie zlecono badania ww. wskaźnika podmiotom zewnętrznym, a przyjęty wskaźnik wzrostu ilości rozpatrzonych spraw dotyczących dzieci nie odzwierciedlał w pełni założonego miernika. W ramach działań interwencyjnych Biuro RPD prowadziło w 2010 r. 19.664 sprawy, tj. o 97% więcej niż planowano, co wynikało z rozszerzenia ustawowych kompetencji Rzecznika (rozszerzenie funkcji kontrolnych oraz możliwości udziału w postępowaniach sądowych w sprawach dotyczących praw dziecka).

W 2010 r. w zakładowym planie kont nie wprowadzono zasad ewidencji księgowej w podziale na wydatki według działań budżetu zadaniowego.

Inne ustalenia kontroli

W trakcie kontroli stwierdzono dwa przypadki przeprowadzenia kontroli z naruszeniem procedur określonych w zarządzeniach Rzecznika Praw Dziecka.

W kontroli przeprowadzonej w okresie od 29 marca do 9 sierpnia 2010 r. w pięciu zespołach merytorycznych Biura RPD w zakresie dokumentacji i terminowości załatwienia spraw stwierdzono naruszenie zasad określonych w załączniku do zarządzenia nr 26 Rzecznika Praw Dziecka z dnia 31 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia zasad i trybu przeprowadzania kontroli wewnętrznej w Biurze Rzecznika Praw Dziecka. Kontrola przeprowadzona została jednoosobowo przez osobę nie będącą pracownikiem Biura RPD, a w protokole kontroli brak było pouczenia o prawie złożenia zastrzeżeń do treści protokołu i prawie do odmowy podpisania protokołu oraz daty i podpisów dyrektorów skontrolowanych zespołów. W wyniku kontroli nie sporządzono wystąpienia pokontrolnego, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Stanowiło to naruszenie odpowiednio § 10 ust. 1, § 22 ust. 2 pkt 6 i 9, § 24 ust. 1 oraz § 26 ust. 1 załącznika do ww. zarządzenia Rzecznika Praw Dziecka.

W kontroli przeprowadzonej w dniach 1-2 i 17 grudnia 2010 r. w zakresie terminowości ekspedycji poczty wychodzącej stwierdzono naruszenie zasad określonych w załączniku do zarządzenia nr 18 Rzecznika Praw Dziecka z dnia 13 października 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad i trybu przeprowadzania kontroli zarządczej w Biurze Rzecznika Praw Dziecka. W protokole kontroli brak było: zastrzeżenia o jego wykorzystaniu wyłącznie do użytku służbowego, wskazania przyczyn powstania nieprawidłowości, pouczenia o prawie złożenia zastrzeżeń do treści protokołu i o prawie do odmowy podpisania protokołu. Ponadto protokół nie został podpisany przez osobę włączoną w toku kontroli

do komisji powołanej do przeprowadzenia czynności kontrolnych. W wyniku kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, nie sporządzono wniosków pokontrolnych. Stanowiło to naruszenie odpowiednio § 21 ust. 2 pkt 4–6, § 23 ust. 1 oraz § 24 ust. 1 załącznika do ww. zarządzenia Rzecznika Praw Dziecka.

Stwierdzono ponadto, że przepisy zarządzenia nr 15 Rzecznika Praw Dziecka z dnia 22 października 2008 r. w sprawie wprowadzenia zasad obiegu dokumentów stanowiących podstawę zaciągania i regulowania zobowiązań finansowych pokrywanych z budżetu Rzecznika Praw Dziecka nie zostały dostosowane do wprowadzonego z dniem 17 kwietnia 2009 r. Regulaminu organizacyjnego Biura RPD. Obowiązki w zakresie ostatecznej akceptacji dowodów księgowych do wypłaty, gospodarowania majątkiem rzeczowym Biura RPD oraz prowadzenia rejestru umów zostały przypisane kierownikowi komórki organizacyjnej (Wydziału Organizacyjno-Finansowego), która nie występowała w strukturze organizacyjnej Biura określonej w ww. Regulaminie.

Biuro RPD prawidłowo zrealizowało wnioski pokontrolne sformułowane po kontroli wykonania w 2009 r budżetu państwa w części 14.

5. Załączniki

1. Dochody budżetowe

L.p.	Wyszczególnienie	2009	2010		5:4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie	
		tys. zł			%
1	2	3	4	5	6
	Ogółem, w tym:	1,9	2	1	50,0
I.	dział 751 (Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa)	1,9	2	1	50,0
I.1	rozdział 75101 (Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa)	1,9	2	1	50,0
I.1.1	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	1,9	2	1	50,0

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.	2010 r.			6:4	6:5
			Ustawa	Plan po zmianach	Wykonanie		
			tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7	8
1.17.	§ 4390 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz	X	50,00	X	X	X	X
1.18.	§ 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki lokale i pomieszczenia garażowe	772,40	1080,00	981,58	981,58	90,89	100,00
1.19.	§ 4410 Podróże służbowe krajowe	57,10	68,00	159,70	159,70	234,85	100,00
1.20.	§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	41,10	85,00	43,78	43,78	51,51	100,00
1.21.	§ 4430 Różne opłaty i składki	17,50	28,00	20,28	20,28	72,43	100,00
1.22.	§ 4440 Zakładowy fundusz socjalny	49,70	57,00	59,83	59,83	104,96	100,00
1.23.	§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	2,40	3,00	3,92	3,92	130,67	100,00
1.24.	§ 4580 Pozostałe odsetki	X	X	2,23	2,23	X	100,00
1.25.	§ 4590 Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	X	X	22,16	22,16	X	100,00
1.26.	§ 4610 Koszty postępowania sądowego	X	X	1,80	1,80	X	100,00
1.27.	§ 4700 Szkolenia pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej	20,60	37,00	11,66	11,66	31,51	100,00
1.28.	§ 4740 Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	7,90	15,00	8,88	8,88	59,20	100,00
1.29.	§ 4750 Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji	120,80	43,00	87,55	87,54	203,58	99,99
1.30.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	124,90	200,00	200,00	198,80	99,40	99,40

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetowych.

3. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Zatrudnienie i wynagrodzenia									
Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2009			Wykonanie 2010				
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego	8:5	
								osób	tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	Ogółem wg statusu zatrudnienia* w tym:	45	2 970,0	5 500,0	53	3 111,4	4 892,2	88,9	
	01	44	2 819,6	5 340,1	52	2 957,4	4 739,5	88,8	
	02	1	150,4	12 534,8	1	154,0	12 831,5	102,4	
1	Dział 751-urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	45	2 970,0	5 500,0	53	3 111,4	4 892,2	88,9	
1.1	Rozdział 75101-urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	45	2 970,0	5 500,0	53	3 111,4	4 892,2	88,9	

* Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

4. Kalkulacja oceny końcowej część 14 – Rzecznik Praw Dziecka

Oceny wykonania budżetu części 14–Rzecznik Praw Dziecka dokonano stosując kryteria¹⁷ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2010 roku.

Dochody: 1,0 tys. zł

Wydatki: 7.488,8 tys. zł

Łączna kwota G: 7.489,8 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $W_w = W : G = 0,9999$

Waga dochodów w łącznej kwocie: $W_d = D : G = 0,0001$

Nieprawidłowości w dochodach nie stwierdzono, a sprawozdania budżetowe w tym zakresie zaopiniowano pozytywnie.

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna (5)

Nieprawidłowości w wydatkach dotyczyły kwoty 42,7 tys. zł wydatkowanej z pominięciem przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych, co stanowiło 0,6% zrealizowanych wydatków. Nieprawidłowości te miały charakter formalny i nie powodowały negatywnych następstw dla budżetu.

Sprawozdania budżetowe w zakresie wydatków zaopiniowano pozytywnie.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy Wk: $5 \times 0,9999 + 5 \times 0,0001 = 4,9995 + 0,0005 = 5$

Ocena końcowa: pozytywna

¹⁷ <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

5. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja Polityki Społecznej i Rodziny
7. Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
8. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
9. Minister Finansów
10. Minister Sprawiedliwości
11. Rzecznik Praw Dziecka
12. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
13. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego